

Hudba čaruje

Koncert 29.03.2026 • účinkující a skladatelé

Kladenský symfonický orchestr

Kladenský symfonický orchestr, člen České asociace neprofesionálních komorních a symfonických těles, člen evropské a světové federace orchestrů, vstupuje v r. 2026 do své 124. koncertní sezóny. Vedení orchestru skvělými dirigenty (Hynek Kubát, žák Antonína Dvořáka, Vašatovci, Jan Snítel, Vítězslav Podrazil, Jiří Míkula, Martin Klepetko, Adolf Melichar, Zbyněk Müller, Vlastimil Mareš, Karel Procházka, Jan Míchal) je společným znakem jeho historie i současnosti. V současné době jsou stálými dirigenty orchestru Karel Procházka, od r. 1989 člen orchestru a od r. 2007 jeden z jeho dirigentů, s jehož pěveckým sborem Chorus Carolinus a jeho sólisty orchestr spolupracuje; Vlastimil Mareš, který se s orchestrem setkal poprvé v r. 1996

a spolupracuje s ním od r. 1998; od podzimu 2021 Jan Míchal, který dirigování studoval na Hudební fakultě Akademie múzických umění v Praze. S orchestrem vystupovali jako sólisté vedle vlastních členů, k nimž patří zejména violoncellista Miroslav Domanja, či flétnista Lukáš Wróblewski, i osobnosti velkého hudebního světa (František Ondříček, Jaroslav Kocián, Ema Destinová, Václav Snítel, Jaroslav Svěcený, Ivan Ženatý, Jiří Panocha, Pavel Zejfart, Daniel Veis, Jiří Hubička, Miloš Bok, Václav Hudeček, Jiří Bárta, Kazuko Nagatomi ...) a mladí talentovaní umělci, k nimž patří zpěvák Josef Kovačič (bas), klavíristka Marie Šumníková. Dramaturgie orchestru vychází z české tvorby, zastoupené především obdobím romantismu. Nejhranější jsou díla Dvořáka a Smetany, orchestr se opakovaně vrací k provádění jejich stěžejních děl, jimiž jsou Dvořákova Symfonie č. 8 G dur Anglická, Symfonie č. 9 e moll Z Nového světa, či Smetanova Má vlast, prováděny jsou i skladby Čajkovského, přičemž k úžasným zážitkům patřilo provedení jeho Klavírního koncertu č. 1 b moll se sólistkou Marií Šumníkovou. Na programu koncertů jsou i díla Fibicha, Suka, Mendelssohna, Brahmsa, Griega, Musorgského, Skrjabin, Prokofjeva a dalších skladatelů. Orchestr stál u zrodu projektu Antonín Dvořák a náš kraj, účinkoval na zámku v Třešti (Mezinárodní vědecká konference), vystupoval na Národních festivalech v Písku a ve Slaném. Zahraniční kontakty navázal v r. 1988, kdy přijal pozvání na Orchestrální seminář v Bad Alexandersbadu, který vyvrcholil koncertem v Selbu, na kterém byla provedena Dvořákova Symfonie č. 8 G dur Anglická. V dalším roce přišlo pozvání z Mnichova na Mezinárodní festival neprofesionálních orchestrů. V r. 1990 začala spolupráce a výměnné koncerty s Wandsbeker Sinfonieorchester (WSO) z německého Hamburku, která trvá doposud, když první setkání muzikantů z obou orchestrů proběhlo na Orchestrálním semináři v Bad Alexandersbadu v r. 1988. Orchestr hrál ve Francii (1992) a kontakty navázal (2000–2002) s Wansworth Symphony Orchestra z Velké Británie. V Kladně r. 2002 provedl Kladenský symfonický orchestr při příležitosti svého stoletého jubilea pod taktovkou dirigentů, kteří s orchestrem spolupracovali, a za spoluúčasti muzikantů ze spřátelených zahraničních hudebních těles, cyklus symfonických básní Má vlast Bedřicha Smetany. V r. 2007 byl orchestr zastoupen při provedení Dvořákova oratoria Stabat Mater v mezinárodně obsazeném orchestru v rámci Národního festivalu neprofesionálních komorních a symfonických těles na koncertech v České republice a v Německu (Teplice, Freital, Ústí nad Labem, Drážďany), v r. 2008 byl zastoupen v obdobném mezinárodním projektu, tentokrát při provedení Symfonie č. 1 c moll Johannese Brahmsa a Slovanského tance č. 1 C dur Antonína Dvořáka (Ústí nad Labem, Teplice, Drážďany). V r. 2010 to byl mezinárodní projekt Dvořák 2010 a koncerty v Ústí nad Labem a v Drážďanech, na nichž zazněla Symfonie č. 9 e moll Z Nového světa Antonína Dvořáka a Symfonie D dur Lovecká Karla Stamice. V lednu 2011 přišlo pozvání do Hamburku; orchestr byl zastoupen při provedení dvou koncertů s Wandsbeker Sinfonie orchester a Ensemble Felix Kopenhagen z Kodaně v Dánsku. V r. 2015 byla obnovena spolupráce s Jeanem Dubois, která započala před mnoha lety, francouzským skladatelem, zpěvákem, klavíristou a kytaristou, při provedení jeho skladeb za doprovodu Kladenského symfonického orchestru. V r. 2018 v rámci projektu Má vlast 1918–2018 opět zazněla Smetanova Má vlast v provedení Kladenského symfonického orchestru za spoluúčasti hostů ze spřátelených orchestrů z Německa a Velké Británie. Vrcholným zážitkem byla účast zástupců orchestru na oslavách a koncertech v Hamburku; v r. 2023 na pozvání WSO při příležitosti 40. jubilea WSO; v r. 2024 na pozvání BDLO (Spolkový svaz amatérských symfonických a komorních orchestrů) při příležitosti 100. jubilea BDLO s koncertem v Laeiszhalle a v Elbphilharmonie.

Jan Míchal • * 1997 • dirigent

Jan Míchal s Kladenským symfonickým orchestrem spolupracuje od září r. 2021. Dirigování studoval na Hudební fakultě Akademie múzických umění v Praze. Od dětství, které strávil na jižní Moravě, je obklopen hudbou mnoha směrů. Klasická hudba s liturgickou kantorskou praxí přispěla s přílnutím k hudbě folklórní k jeho širokému hudebnímu záběru. Fascinace gregoriánským chorálem ho vede v současné době k poznávání interpretace staré hudby. Vedle dirigování se věnuje hře na klavír, varhany, korepetici a zpěvu.

Petr Benda • * 1963 • sólista

Vyrůstal v hudebním prostředí severočeského města Jirkova, známého jak svými přehlídkami nejlepších českých dětských pěveckých sborů, tak i kvalitní výukou v místní lidové škole umění (dnešní ZUŠ). V l. 1978 – 1984 studoval hru na housle na Konzervatoři v Teplicích ve třídě prof. Jiřiny Dlouhé. Během studia se aktivně zúčastňoval řady odborných interpretačních seminářů – Blankenburg (1982, 1983), Výmar (1983). Po dvouleté vojenské službě strávené u hudby (AUS Praha) nastoupil na místo učitele ZUŠ v Chomutově a následně působil jako ředitel ZUŠ v Jirkově. Odtud vedla jeho profesní cesta do Teplic, Kralup nad Vltavou a Prahy, kde v současné době působí na ZUŠ jako učitel hry na housle a orchestrální hry. Souběžně se svou kantorskou profesí se celý život intenzivně věnuje interpretační činnosti, ať už jako sólista, komorní hráč (Duo z Jezeří), nebo jako host řady symfonických orchestrů (Severočeské filharmonie Teplice, Severočeského divadla v Ústí nad Labem, Českého národního symfonického orchestru, Bohemian Symphony Orchestra Prague, Smetanových filharmoniků Praha, ad.). Nelze pominout ani jeho činnost sbormistrovskou. Začínal jako sbormistr Komorního smíšeného sboru v Jirkově (1994 – 2002), od r. 2009 dosud je sbormistrem Krušnohorského pěveckého sboru Teplice a současně s tím vykonává stejnou funkci i u Smíšeného sboru Josefa Vycpálka v Praze (od r. 2016 dosud). V posledních letech je pravidelným hostem Kladenského symfonického orchestru a pěveckého sboru Chorus Carolinus Kladno.

Antonín Dvořák

• 08.09.1841 Nelahozeves – 01.05.1904 Praha • skladatel

Dvořák hudbu studoval u venkovských kantorů a na varhanní škole v Praze. Pod taktovkou Smetany hrál na violu v orchestru Prozatímního divadla. Byl varhaníkem u sv. Vojtěcha v Praze. Jeho skladby zaujaly J. Brahmsa, který mu vymohl státní stipendium a doporučil ho berlínskému nakladateli, který vydal Moravské dvojzpěvy, 1. řadu Slovanských tanců. Dvořák začal vystupovat i jako dirigent a klavírista svých děl. Uspořádal devět zájezdů do Velké Británie. Stal se profesorem na Pražské konzervatoři, ředitelem Národní konzervatoře v New Yorku. Komponoval vše od symfonií, oper, písní, komorních skladeb různého nástrojového obsazení až po duchovní hudbu oratorního a kantátového zaměření. Jeho touha stát se profesionálním skladatelem a dokázat světu, že i český národ může mít znamenité umělce, se naplnila. Téměř celé jeho dílo prošlo světem. Dostalo se mu mnoha vyznamenání a světových poct. Dvořákova hudba bude jistě provázet lidstvo až do jeho posledních dnů. Ke Kladnu měl Dvořák velmi osobní vztah. Bydlel zde jeho otec a další příbuzní. Město mnohokrát navštívil. Dokonce v něm už jako uznávaný skladatel uspořádal samostatný koncert. Pomník, který byl tomuto hudebnímu géniovi v Kladně slavnostně odhalen v r. 1926 v blízkosti divadla, je toho připomínkou.

Romance • Romance f moll pro housle a orchestr vznikla přepracováním úvodní části druhé věty skladatelova Smyčcového kvartetu č. 5 f moll z r. 1873. K tomuto úseku hudby, který se stal v kompoziční stavbě Romance hlavním tématem, přidal Dvořák dvě témata nová a zpracoval je v tradiční sonátové formě. Datace kompozice je nejistá – podle posledních zjištění muzikologa Davida R. Beveridge se zdá, že vznikla ve stejném roce jako zmíněný kvartet. Dílo poprvé zaznělo v interpretaci koncertního mistra orchestru Prozatímního divadla Josefa Markuse při jeho vystoupení na výročním koncertu Pensijního spolku divadelního orchestru a sboru, který se konal 09.12.1877 v Praze na Žofíně. Skladatel Romanci upravil také do podoby s doprovodem klavíru. Tuto verzi věnoval svému příteli, houslovému virtuosovi Františku Ondříčkovi. Romance se vyznačuje výjimečnou melodickou krásou a v orchestrální verzi také ušlechtilé střídým zvukem. Pro tyto vlastnosti se stala jednou z nejoblíbenějších kompozic v oblasti malých forem. Její orchestrální verze (a také klavírní úprava doprovodu od Josefa Zubatého) vyšla v r. 1879 u nakladatelství Simrock. Dvořákova verze s klavírem vyšla teprve r. 2015 u vydavatelství Bärenreiter Praha.

Polednice • Čtyři symfonické básně na náměty z Erbenovy sbírky Kytice vznikly r. 1896 a zahajují skladatelovo závěrečné tvůrčí období. Rozhodnutí hudebně zpracovat právě tuto látku nebylo okamžitým vnutnutím, ale naopak výslednicí Dvořákova dlouholetého zájmu o toto ikonické dílo českého básnictví. Kytice, sbírka 13 baladických básní, je považována za vrchol českého romantismu a jedno z nejoblíbenějších děl české poezie. Tato sbírka čerpá z českých bájí a lidových představ, které Karel Jaromír Erben umělecky zpracoval do osobitého uměleckého tvaru. Dvořák si z básnické sbírky vybral pro zhudebnění balady Vodník, Polednice, Zlatý kolovrat a Holoubek. Česká polednice se zjevuje v několika podobách, zpravidla je oděná v bílém, někdy též v červeném. Buď se jedná o vzdušnou bílou paní, ošklivou stařenu s rozčuchanými vlasy, šikmýma očima a kopytem nebo dlouhými vlasy místo šatů a s tělem pokrytým šupinami podobajícími se nehtům, případně drobného děvčete s bičem ve věku kolem dvanácti let. O polednách se toulá lesy a poli, létá na větru a je provázena vichřicí. Trestá ty, co nedodržují polední klid, kdo ji uvidí, musí přerušit práci a zůstat stát či odejít domů, jinak je poražen na zem, pořezán či zabit jejím dotykem či bičem, ty, co se jí nepokloní, bije přes nohy. Obzvláště nebezpečná je dětem, které také podvrhuje, kvůli ní nesmí šestinedělky opouštět svou postel za koutní plachtou. Taktéž kradou děti ponechané bez dohledu o poledni na poli, nebo děti neposlušné, toulavé nebo takové, které kradou ovoce. První provedení symfonické básně Polednice se na Dvořákovo přání odehrálo na nevěřejném koncertu orchestru pražské konzervatoře v Rudolfinu 03.06.1896 za řízení Antonína Bennewitze, na kterém byly zároveň provedeny symfonické básně Vodník a Zlatý kolovrat. Veřejná premiéra se uskutečnila 21.11.1896 v londýnské Queen's Hall pod taktovkou dirigenta Henry J. Wooda. Brzy nato, 20.12.1896, provedl Polednici dirigent Hans Richter ve Vídni, další dvě provedení dirigoval sám Dvořák, a to v Brně 08.05.1897 a 12.03.1898 v Praze.

Bedřich Smetana

• 02.03.1824 Litomyšl – 12.05.1884 Praha • skladatel

Smetana byl významný český hudební skladatel období romantismu. Ještě za svého života se stal předním reprezentantem české hudby a národní kultury vůbec. Je tradičně označován za zakladatele moderní české národní hudby a výrazně ovlivnil následující generace. Narodil se jako syn sládky pivovaru hraběte Valdštejna. Studoval v Jihlavě, Havlíčkově Brodě a v Plzni, v Praze byl žákem slepého Josefa Proksche, u něhož studoval kompozici a virtuózní hru na klavír. V padesátých letech 19. století opustil z existenčních důvodů svou vlast a živil se koncertní a pedagogickou prací ve vzdáleném Švédsku. Teprve po zlomení tzv. Bachova absolutismu a říjnovém Diplomu z r. 1860, k němuž se čeští lidé upínali jako k možnosti česko-rakouského vyrovnání, se otevírá prostor i pro realizaci snah českých umělců. Smetana se vrací, aby pracoval ve prospěch českého umění. V r. 1874 se začala projevat fyzická i duševní choroba, která byla příčinou jeho smrti. Smetana dožil svůj věk v ústavu pro choromyslné v Praze a byl pochován na Vyšehradském hřbitově. K jeho operní tvorbě patří Braniboři v Čechách, Prodaná nevěsta, Dalibor, Dvě vdovy, Hubička,

Tajemství, Libuše, Čertova stěna. Vrcholným Smetanovým dílem je Má vlast – cyklus šesti symfonických básní inspirovaný historií, legendami a krajinou Čech.

Prodaná nevěsta • Polka • Furiant • Pochoď komediantů • Smetanova Prodaná nevěsta je komická opera o třech dějstvích na libreto Karla Sabiny. Bedřich Smetana ji napsal v l. 1863 – 1866, světovou premiéru měla 30.05.1866 v Prozatímním divadle v Praze. Záslouhou operní pěvkyně Emmy Destinové byla v r. 1909 uvedena také v Metropolitní opeře v New Yorku, kde premiéru 19.02.1909 dirigoval Gustav Mahler. Později tamtéž 28.02.1941 premiérován anglický překlad (přeložil M. Marshall) zásluhou Jarmily Novotné, uvedení dirigoval Bruno Walter. Prodaná nevěsta je považována za českou národní operu a část melodií zlidověla. Tradičně je uváděna na všech hlavních světových podiích.

Gustav Theodore Holst

• 21.09.1874 Cheltenham – 25.05.1934 • Londýn • skladatel

Holst byl anglický pozdně romantický hudební skladatel a hudební pedagog. Známa je především jeho orchestrální suita Planety (1914 – 1916). Původně se jmenoval Gustav Theodor von Holst, ale později začal von vynechávat kvůli protiněmecké náladě v Británii během první světové války. Studoval na Royal College of Music v Londýně, pod vedením Charlese Villierse Stanforda, a to zejména hru na pozoun. Jako pozounista v různých orchestrech (například Carl Rosa Opera Company) se také dlouho živil. Jeho raná díla byla ovlivněna Griegem, Wagnerem a Richardem Straussem. Později díky vlivu Ravela, Stravinského, hinduistického spiritualismu a anglických lidových písní začal tvořit vlastní styl. Holst složil téměř 200 děl, včetně oper, baletů, sborových zpěvů a písní. Stal se mistrem hudby v Dívčí škole svatého Pavla (1905), kde patřil k průkopníkům hudebního vzdělávání žen, a ředitelem v Morley College (1907), kde pracoval až do důchodu. Jeho hudebně-pedagogická koncepce vznikala v součinnosti s jeho blízkým přítelem Ralphem Waughanem Williamsem. Jeho socha stojí v rodném městě Cheltenham.

Planety • Mars • Jupiter • Saturn • Orchestrální suita Planety byla komponována za světové války a měla kolem r. 1918 řadu privátních uvedení, ale suita neznala nikdy celá. Až 15.11.1920 uvedl London Symphony Orchestra s dirigentem Albertem Coatesem všech sedm částí. Padesátiminutová skladba zachycuje planety Mars, Venuše, Merkur, Jupiter, Saturn, Uran a Neptun. Autor neměl potřebu všimnout si Země a Slunce. Nebeské těleso nazvané Pluto bylo objeveno až v r. 1930, kdy už neměl v úmyslu dílo upravovat či rozšiřovat. Holst nezachycuje ve skladbě propastné prostory sluneční soustavy, nehraje si na astrofyzika, ale hudebními prostředky koloruje charakter planet a jejich význam ve světových událostech, jak o tom všem mimo rámec vědy barvitě vypráví astrologie. Holst navozuje svou hudbou stejně dokonale takové dojmy, jaké umění vyvolávat symfonické básně. I když také dokáže, zejména v poslední části suity, evokovat mystérium nekonečna, víc mu jde o výstižné charakteristiky. Mars je poslem války, Venuše nositelkou míru, Merkur okřídlený posel, Jupiter je poslem radosti a Saturn stáří, Uran je kouzelník a Neptun mystik.

